

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 บทสรุป

จากการศึกษาที่ได้รวบรวมมาจะเห็นได้ว่า การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่มีรูปแบบในการจัดเก็บตามประมวลรัษฎากร มาตรา 40 ตั้งแต่ (1) ถึง (8) นั้น กล่าวคือเมื่อบุคคลใดมีเงินได้เกิดขึ้นแล้ว บุคคลนั้นจะต้องยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของปีภาษีนั้นภายในวันที่ 31 มีนาคม ของปีถัดไป จึงจะเห็นได้ว่าบุคคลที่มีรายได้จาก Social Media (สื่อสังคม) ไม่ว่าจะเป็น YouTuber หรือ Streamer หากมีเงินได้จะต้องนำมาคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาทั้งสิ้น แต่เนื่องจากกลุ่มผู้ประกอบการอาชีพ YouTuber และ Streamer เป็นบุคคลธรรมดา จึงยอมส่งผลให้การตรวจสอบเงินได้ หรือ แหล่งที่มาของเงินได้จากการประกอบอาชีพดังกล่าวกระทำได้เป็นการยาก ประกอบกับผู้ประกอบอาชีพดังกล่าวมีรายได้ที่หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นสกุลเงินอิเล็กทรอนิกส์ สิ่งของภายในเกมทั้งที่สามารถคำนวณราคาเป็นเงินได้ และ ไม่สามารถคำนวณราคาเป็นเงินได้ รวมไปถึงปัญหาในการแสดงข้อมูลรายได้ของผู้ประกอบอาชีพ YouTuber และ Streamer จากข้อจำกัดดังกล่าว ส่งผลให้กลุ่มผู้ประกอบการอาชีพ YouTuber และ Streamer บางรายยังมีการหลีกเลี่ยงการเสียภาษี จากกรณีที่ได้กล่าวมานั้น พบว่า ปัญหาดังกล่าวเกิดจากกรณีที่ยังขาดหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนในเรื่องของการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาโดยเฉพาะสำหรับผู้ประกอบ อาชีพ YouTuber และ Streamer อย่างไรก็ตามแม้ว่าภาครัฐจะมีนโยบายสนับสนุนให้มีการจัดเก็บภาษีจากกลุ่มผู้ประกอบการดังกล่าว และ กระตุ้นให้มีการจดทะเบียนในรูปแบบของบริษัท แต่ในทางปฏิบัติก็ยังพบว่ายังมีบางกลุ่มซึ่งเป็นบุคคลธรรมดา และ ยังไม่สามารถทราบที่มาของแหล่งเงินได้จากการประกอบอาชีพดังกล่าว จึงเห็นควรให้มีการส่งเสริมให้กลุ่มผู้ประกอบการอาชีพ YouTuber และ Streamer ชำระภาษีโดยการจูงใจให้กลุ่มคนดังกล่าวเห็นถึงประโยชน์ในการชำระภาษีตามหลักทฤษฎีผู้เสียภาษีที่มีความรับผิดชอบ

จากการศึกษากรณีข้างต้นจะเห็นว่าแม้ประมวลรัษฎากร มาตรา 40 ตั้งแต่ (1) ถึง (8) จะได้กล่าวถึงเงินได้พึงประเมินไว้แล้วก็ตามแต่อาชีพ YouTuber และ Streamer ถือได้ว่าเป็นอาชีพอิสระ ทำให้การคำนวณมูลค่าของเงินได้ที่ได้มาจากทรัพย์สิน สกุลเงินอิเล็กทรอนิกส์ หรือ สิ่งของภายในเกมทั้งที่สามารถคำนวณราคาเป็นเงินได้ และ ไม่สามารถคำนวณราคาเป็นเงินได้นั้นกระทำได้ยาก

จึงเห็นควรให้กรมสรรพากรออกประกาศเพื่อจัดตั้งคณะกรรมการในการตรวจสอบ และ กำกับดูแล ผู้ประกอบอาชีพอิสระดังกล่าวเพื่อให้สะดวกต่อการตรวจสอบ และมีรูปแบบที่เหมาะสมกับอาชีพดังกล่าวด้วย เนื่องจากการจัดเก็บภาษีดังกล่าวไม้อาจกระทำได้ง่าย จึงต้องมีผู้ตรวจสอบ และ เปรียบเทียบราคากลางของสกุลเงินอิเล็กทรอนิกส์ หรือ สิ่งของภายในเกมที่อาจคำนวณเป็นราคาเงินได้ อันเนื่องมาจากความสลับซับซ้อนรวมถึงความยากในการประเมินมูลค่าของทรัพย์สินที่ได้มาจากการประกอบอาชีพดังกล่าว

ในประเด็นนี้ หากพิจารณาเปรียบเทียบกับต่างประเทศ จะเห็นได้ว่าในประเทศสหรัฐอเมริกา การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจัดเก็บโดยพิจารณาจาก “หลักรายได้” ซึ่งหมายถึง สิ่งใด ๆ ที่ผู้เสียภาษีได้รับไม่ว่าจะอยู่ในรูปของเงิน ทรัพย์สิน หรือ บริการ และมีมูลค่าทางเศรษฐกิจ ซึ่งสามารถประเมินมูลค่าได้ นอกจากนี้ยังตีความขยายขอบเขตของคำว่า “รายได้” ให้หมายความรวมถึงความเพิ่มพูนความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจอีกด้วย จึงพิจารณาได้ว่าเงิน ได้ที่ผู้เสียภาษีได้รับจาก Social Media ไม่ว่าจะเป็น YouTuber หรือ Streamer หากมีรายได้ไม่ว่าจะอยู่ในรูปของเงิน ทรัพย์สิน หรือบริการ และมีมูลค่าทางเศรษฐกิจ ซึ่งสามารถประเมินมูลค่าได้ ถือเป็นเงิน ได้ที่จะต้องนำมาคำนวณภาษีเงินได้ ซึ่งเป็นการเสียภาษีภายใต้หลักการความสามารถในการชำระภาษี หรือ Ability to pay concept โดยมี IRS (The Internal Revenue Service) เป็นผู้กำกับดูแล

หากพิจารณาจากระบบภาษีของประเทศญี่ปุ่นซึ่งเป็นประเทศแรกที่มีการใช้สกุลเงินดิจิทัลของโลก จะเห็นได้ว่ารัฐบาลญี่ปุ่นได้มีการกำหนดมาตรการในการจัดเก็บภาษีที่เกี่ยวข้องกับเงินดิจิทัลไว้ทั้ง ผู้มีหน้าที่เสียภาษี จุดที่เกิดความรับผิดชอบภาษี ฐานภาษี อัตราภาษี รวมไปถึงภาษีอื่นที่เกี่ยวข้องกับเงินดิจิทัล ซึ่งจะเห็นได้ว่าในประเทศญี่ปุ่นมีหลักการคิดฐานภาษีโดยแบ่งออกเป็น 3 วิธี ดังนี้

(1) ในกรณีที่เป็นการขาย และ แลกเปลี่ยนเงินดิจิทัลเป็นเงินตราที่สามารถชำระหนี้ได้ตามกฎหมาย ฐานภาษีจะคิดจากส่วนต่างระหว่างต้นทุน โดยเฉลี่ยจากเงินดิจิทัลที่มีอยู่ในการครอบครองกับเงินตราที่ได้รับมาจากการแลกเปลี่ยน ซึ่งต้นทุนเฉลี่ยของเงินดิจิทัลคำนวณได้จากมูลค่าของเงินดิจิทัลที่ซื้อ และ สะสมมาทั้งปีหารด้วยจำนวนหน่วยเงินดิจิทัลที่ได้รับมาจะเท่ากับ ต้นทุนของเงินดิจิทัลต่อหน่วย

(2) ในกรณีที่เป็นการขาย และ แลกเปลี่ยนเงินดิจิทัล และ เงินดิจิทัลอีกประเภทหนึ่งฐานภาษีจะคิดจากส่วนต่างระหว่างมูลค่าของเงินที่ได้รับมา และ ต้นทุนเฉลี่ยของเงินดิจิทัลที่มีอยู่ในการครอบครอง ณ วันแลกเปลี่ยน

(3) ในกรณีที่ได้รับเงินดิจิทัลมาโดยวิธีอื่นใด ฐานภาษีจะคิดจากมูลค่าตามราคาตลาดของเงินดิจิทัล ณ วันที่ได้รับมา

ดังนั้น เพื่อให้สามารถจัดเก็บภาษีจากผู้ประกอบอาชีพ YouTuber และ Streamer ได้อย่างมีประสิทธิภาพจึงเห็นควรให้มีการตั้งหน่วยงาน และ ให้มีคณะกรรมการในการควบคุมผู้ประกอบอาชีพ YouTuber และ Streamer โดยกรมสรรพากรออกประกาศเพื่อจัดตั้งคณะกรรมการในการตรวจสอบ และ กำกับดูแลผู้ประกอบอาชีพอิสระดังกล่าวเพื่อให้สะดวกต่อการตรวจสอบ และ มีรูปแบบที่เหมาะสมกับผู้ประกอบอาชีพดังกล่าวด้วยซึ่งจะกล่าวต่อไปในข้อเสนอแนะ

5.2 ข้อเสนอแนะ

จากที่ได้มีการทบทวนงานวรรณกรรมในบทที่ 2 และบทที่ 3 และ วิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากผู้ประกอบอาชีพ YouTuber และ Streamer และปัญหาเกี่ยวกับการตั้งหน่วยงาน และ ให้มีคณะกรรมการในการควบคุมผู้ประกอบอาชีพ YouTuber และ Streamer ในบทที่ 4 ทำให้ได้มาแนวทางในการแก้ไขปัญหา ดังนี้

1. ปัญหาเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากผู้ประกอบอาชีพ YouTuber และ Streamer

ในประเด็นนี้ เห็นควรให้มีการออกประกาศอธิบดีกรมสรรพากร เรื่อง การยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับผู้ประกอบอาชีพ YouTuber และ Streamer มีดังนี้

(1) ผู้ประกอบอาชีพ YouTuber และ Streamer จะต้องยื่นแบบแสดงรายการเงินได้ทางอิเล็กทรอนิกส์

(2) ผู้ประกอบอาชีพ YouTuber และ Streamer จะต้องทำรายการรายรับ ไม่ว่าจะเป็เงินหรือ จะเป็นสกุลเงินอิเล็กทรอนิกส์ สิ่งของภายในเกมทั้งที่สามารถคำนวณราคาเป็นเงินได้ และ ไม่สามารถคำนวณราคาเป็นเงินได้แต่มีมูลค่าทางเศรษฐกิจ

(3) ผู้ประกอบอาชีพ YouTuber และ Streamer สามารถอัปโหลดข้อมูลบัญชีแสดงรายการเงินได้จากการประกอบอาชีพดังกล่าวประจำปีภาษี ได้ตลอดระยะเวลาปีภาษี

(4) ผู้ประกอบอาชีพ YouTuber และ Streamer จะต้องขึ้นทะเบียนผู้เสียภาษี เมื่อมีผู้ติดตามไม่น้อยกว่า 1,000 ราย หรือ มีเงินได้จากการประกอบอาชีพดังกล่าวมาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ปี โดยไม่คำนึงถึงจำนวนเงินได้

2. ปัญหาเกี่ยวกับการตั้งหน่วยงาน และ ให้มีคณะกรรมการในการควบคุมผู้ประกอบอาชีพ YouTuber และ Streamer

ในประเด็นนี้ สืบเนื่องจากประกาศตามประเด็นในข้อที่ 1 เห็นควรให้ประกาศดังกล่าว กำหนดให้มีเกี่ยวกับเรื่อง การจัดตั้งคณะกรรมการในการตรวจสอบ และ กำกับดูแลผู้ประกอบอาชีพ YouTuber และ Streamer ประกอบด้วย

(1) อธิปไตยกรรมสรรพากร เป็นประธานกรรมการ

(2) รองอธิบดีกรมสรรพากร เป็นรองประธาน

(3) ที่ปรึกษาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร ที่ปรึกษาด้านยุทธศาสตร์การ
จัดเก็บภาษี ที่ปรึกษาด้านประสิทธิภาพ ที่ปรึกษาด้านพัฒนาฐานภาษีเป็นกรรมการ โดยตำแหน่ง

(4) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งอธิบดีกรมสรรพากรแต่งตั้งจากผู้แทนองค์กรเอกชนที่
เกี่ยวข้องกับงานในด้านสื่อสังคม (Social Media) จำนวน 3 คน

(5) ผู้แทนจากผู้ประกอบการอาชีพ YouTuber และ Streamer จำนวน 2 คน

(6) รวมทั้งสิ้น 11 คน

ให้คณะกรรมการในการตรวจสอบ และ กำกับดูแลผู้ประกอบการอาชีพ YouTuber และ
Streamer มีอำนาจ ดังต่อไปนี้

(1) จัดตั้งคณะทำงานเพื่อตอบข้อซักถามในการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงิน ได้ของ
ผู้ประกอบการอาชีพ YouTuber และ Streamer

(2) จัดตั้งคณะทำงานเพื่อรวบรวม และ จัดเก็บเอกสารทางภาษีจากผู้ประกอบการอาชีพ
YouTuber และ Streamer ที่ได้ส่งมาก่อนครบรอบปีภาษี

(3) จัดตั้งคณะทำงานประเมิน และ ตรวจสอบราคาสกุลเงินอิเล็กทรอนิกส์ รวมไปถึงสิ่งของ
ภายในเกมทั้งที่สามารถคำนวณราคาเป็นเงินได้ และ ไม่สามารถคำนวณราคาเป็นเงินได้แต่มีมูลค่าทาง
เศรษฐกิจ

(4) อำนาจอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบ และ กำกับดูแลผู้ประกอบการอาชีพ YouTuber
และ Streamer

(5) อำนาจในการบริหารจัดการภาษีจากผู้ประกอบการอาชีพ YouTuber และ Streamer
ในอัตราร้อยละ 15 ของภาษีทั้งหมด เพื่อจัดทำกิจกรรมให้ความรู้ทางภาษีและดำเนินนโยบายเพื่อ
ให้ผู้ประกอบการอาชีพ YouTuber และ Streamer เสียภาษีตามหลักทฤษฎีผู้เสียภาษีที่มีความรับผิดชอบ